

УДК 346.14

DOI 10.32782/cuj-2024-3-6

Герасимчук Єлизавета Андріївна

аспірант Навчально-наукового інституту права

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ORCID: 0000-0002-9277-7372

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ СТАТУСУ ТА КОМПЕТЕНЦІЇ МІЖВІДОМЧОЇ КОМІСІЇ З МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Статтю присвячено проблематиці статусу і компетенції Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі (далі – Комісія). Автором проаналізовано законодавство України щодо торговельного захисту та зроблено висновок про застарілість законодавства, оскільки воно почало формуватися у 90-х роках минулого століття та є чинним станом на сьогодні.

Автор наводить аналіз основних законів у сфері торговельного захисту, як загальних, так і спеціальних та зосереджується на положеннях, що регулюють діяльність органів, що проводять торговельні розслідування та приймають рішення за їхніми результатами.

Зроблено висновок, що Закон України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» не визначає статусу Комісії, Комісія не є юридичною особою, що на практиці викликає ряд складнощів в порядку судового оскарження рішень Комісії. Автор описує, чому необхідне затвердження статусу органу як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом.

Окрема увага присвячена аналізу положень щодо повноважень Комісії. Проаналізовано, що Комісія володіє дискреційними повноваженнями, а широке викладення повноважень в спеціальному законі має своїм наслідком широке тлумачення своїх прав та обов'язків зазначеним органом. Автор пропонує прийняти окремий нормативно-правовий акт про Комісію, в якому більше детально визначити норми, які є важливими в контексті проведення торговельних розслідувань та прийняття рішень за їх результатами, систематизувати положення про орган, більш чітко регламентувати повноваження.

У статті також аналізується питання відсутності відповідальності членів Комісії за неявку на засідання без поважних причин та очевидну протиправність при голосуванні. Автор пропонує передбачити відповідні норми в окремому нормативно-правовому акті, а також збільшити кворум для правомочності Комісії до 2/3.

Ключові слова: торговельне розслідування, зовнішньоекономічна діяльність, торгівля, дискреційні повноваження, Світова організація торгівлі, антидемпінгові заходи, захисні заходи, компенсаційні заходи, торговельний захист, конкуренція.

Herasymchuk Ye. A. On defining the status and competence of the Interdepartmental Commission on International Trade under the legislation of Ukraine

The article focuses on the issues of the status and competence of the Interdepartmental Commission on International Trade (hereinafter the Commission). The author analyses the Ukrainian legislation on trade defence and concludes that the legislation is outdated since it began forming in the 90s of the last century and remains in force today.

The author analyses the main laws in the field of trade defence, both general and special, and focuses on the provisions governing the activities of the authorities conducting trade investigations and making decisions based on their results.

The author concludes that the Law of Ukraine “On Protection of the National Producers against Dumped Imports” does not define the status of the Commission, and the Commission is not a legal entity, which in practice causes a number of difficulties in the procedure for judicial appeal of the Commission's decisions. The author describes why the government needs to approve the status of the body as a central executive body with a special status.

The author concludes that the Law of Ukraine “On Protection of the National Producer against Dumped Imports” does not define the status of the Commission, and the Commission is not a legal entity, which in practice causes numerous difficulties in the procedure for judicial appeals of the Commission's decisions. The author describes why the government needs to approve the status of the body as a central executive body with a special status.

The author pays special attention to analyzing the provisions on the Commission's powers. They analyze that the Commission has discretionary powers, and a broad statement of powers in a special law leads to a broad interpretation of its rights and obligations by the said body. The author suggests adopting a separate legal act on the Commission, which would define in more detail the rules important for conducting trade investigations and making decisions based on their results, systematize the provisions on the body, and regulate its powers more clearly.

The article also addresses the issue of the lack of liability of the Commission members for failing to attend meetings without valid reasons and for obvious illegality in voting. The author proposes including relevant provisions in a separate legal act, as well as increasing the quorum for the Commission's competence to 2/3.

Key words: trade investigation, foreign economic activity, trade, discretionary powers, World Trade Organization, anti-dumping measures, safeguard measures, countervailing measures, trade defence, competition.

Вступ. Україна доєдналась до Світової організації торгівлі через досить тривалий час з дня набуття незалежності, однак робота у напрямку врегулювання відносин імпорту, захисту національного товаровиробника розпочалась задовго до 2008 року. Українське законодавство щодо торговельного захисту почало формуватися у 90-х роках минулого століття та є чинним станом на сьогодні. Враховуючи, що законодавство щодо торговельного захисту не оновлювалось досить тривалий час, воно містить ряд неточностей, є не комплексним та на практиці спричиняє його вільне тлумачення, у більшій мірі з боку державних органів. З цього випливає проблематика визначення статусу та обсягу повноважень головного органу, що приймає рішення щодо торговельних розслідувань – Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі (далі – Комісія). Так, невизначений статус Комісії впливає на можливість захисту права заінтересованих осіб в судовому порядку у разі оскарження рішень Комісії, а чітко не визначений перелік повноважень щодо прийняття рішень спричиняє ризик зловживання Комісією своїми повноваженнями.

Матеріали та методи. Дослідженню теми визначення статусу та повноважень Міжвідомчої комісії з міжнародної регулювання у своїх працях приділяли увагу такі вчені, як А. Барікова [9], А. Колесник [8], В. Пасічник [5], С. Юшина та інші, проте воно недостатньо досліджене в українській науковій літературі. В статті було використано метод аналізу, а також описовий, діалектичний та порівняльно-правовий методи.

Результати. Система законів щодо регулювання торговельного захисту в Україні включає такі Закони України, як Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність», Закон України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту», Закон України «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту», Закон України «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну». Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність», який був доповнений в 1998 році, лише фрагментарно регулює торговельний захист в Україні. Завданням цього закону є встановлення понятійного апарату, визначення сутності, видів, суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, органів влади, що здійснюють діяльність у цій сфері тощо, тобто закон встановлює основи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Зокрема, зазначений закон містить загальну статтю 31 про заходи проти недобросовісної конкуренції та зростаючого імпорту при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності, яка декларує, що є недобросовісною конкуренцією і які заходи застосовуються як реакція на неї та що є зростаючим імпортом.

Не менш важливим в Законі України «Про зовнішньоекономічну діяльність» є положення про органи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Закон встановлює, що рішення про порушення і проведення антидемпінгових, антисубсидійних або спеціальних розслідувань та застосування відповідно антидемпінгових, компенсаційних або спеціальних захо-

дів приймаються Міжвідомчою комісією з міжнародної торгівлі. Фактично, в законі лише декларується, що прийняття рішень за результатами торговельних розслідувань віднесено до компетенції Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі, натомість статус, повноваження, порядок формування цього органу не деталізується.

Переходячи до спеціальних законів, що стосуються торговельного захисту, перш за все, варто відзначити, що поділ законів відбувся логічним способом: кожен закон регулює окремий вид торговельних розслідувань:

1) Закон України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» – визначає механізм захисту національного товаровиробника від демпінгового імпорту з інших країн; він регулює засади і порядок порушення та проведення антидемпінгових розслідувань і застосування антидемпінгових заходів [1];

2) Закон України «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту» – визначає механізм захисту національного товаровиробника від субсидованого імпорту з інших країн; регулює засади і порядок порушення та проведення антисубсидійних розслідувань, а також застосування компенсаційних заходів [2];

3) Закон України «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну» – регулюються засади і порядок порушення та проведення спеціальних розслідувань фактів зростання імпорту в Україну незалежно від країни походження та експорту, за результатами яких можуть застосовуватися спеціальні заходи [3].

Натомість, Закон України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» є дещо ширшим, оскільки охоплює також питання формування та компетенції основного органу, що приймає рішення щодо торговельних розслідувань – Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі (далі – Комісія). В зазначеному законі цьому органу присвячена стаття 5, яка визначає персональний склад Комісії, форма роботи, перелік питань, що відносяться до компетенції цього органу, порядок прийняття рішень тощо.

Стаття 5 цього закону визначає, що персональний склад Комісії затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням Голови Комісії, яким за посадою є Міністр економіки України. Перший склад Комісії був затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 19 квітня 1999 р. N 634. Практично кожного року склад Комісії змінювався, що відображає загальну тенденцію становлення та реформування системи центральних органів виконавчої влади в Україні.

Разом з цим, Закон України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» не визначає статусу Комісії. Фактично, Комісія не є юридичною особою. Відповідно до Цивільного кодексу України [4] юридичною особою є організація, що створена і зареєстрована у встановленому законом порядку, наділяється цивільною правосудністю і дієздатністю, виступає від свого імені, може бути позивачем та відповідачем у суді та відповідає за свої дії/бездіяльність. Комісія має передбачений Цивільним кодексом України обсяг прав і обов'язків, тобто, вона виступає від свого імені, має право приймати рішення, брати участь в судових провадженнях тощо. Проте, невизначений правовий статус цього органу викликає ряд складнощів в порядку судового оскарження рішень Комісії. До прикладу, Міністерством проводилось антидемпінгове розслідування та за результатами розслідування було підготовлено висновки про існування демпінгу, шкоди вітчизняній промисловості, причинно-наслідкового зв'язку, а національні інтереси потребують застосування антидемпінгового мита, а Комісія прийняла рішення не запроваджувати антидемпінгове мита. Національний товаровиробник оскаржує рішення Комісії про завершення антидемпінгового розслідування без застосування антидемпінгових заходів, і суд приймає рішення про незаконність рішення Комісії, оскільки воно є протиправним та прийнятим з порушенням законодавства, та скасовує його. Оскільки склалась така практика, що суд не може втручатися в дискреційні повноваження Комісії та зобов'язувати вчиняти чи не вчиняти певні дії, а в цьому конкретному випадку – зобов'язати Комісію прийняти

рішення про застосування антидемпінгових заходів – національний товаровиробник змушений повторно звертатись до Міністерства зі скаргою та брати участь у тривалому розслідуванні. У цій ситуації національний товаровиробник витратить додаткові ресурси для захисту свого права. Власне, виникають питання, чи несе Комісія відповідальність за свої дії перед національним товаровиробником і чи можна притягнути членів Комісії до відповідальності. Відповідь – ні, що, в першу чергу, спричинене відсутністю статусу юридичної особи Комісії.

Погоджуємось з позицією С. Юшиної, що варто Міжвідомчу комісію з міжнародної торгівлі визнати діючою при Кабінеті Міністрів України, а також більш детально регламентувати її правовий статус в окремій постанові Кабінету Міністрів України [5, 86]. На думку Пасічник В.В. Міжвідомча комісія має бути створена КМ України як новий орган влади з наданням їй статусу центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, діяльність якої має спрямовуватися і координуватися Урядом України безпосередньо [6, с. 106]. Науковець пропонує правовий статус та повноваження новоутвореної Міжвідомчої комісії визначити в окремому положенні, затвердженому постановою КМ України [6, с. 107]. Викладення положень щодо складу та повноважень в окремому нормативно-правовому акті дозволить більше детально визначити норми, які є важливими в контексті проведення торговельних розслідувань та прийняття рішень за їх результатами, систематизувати положення про орган, більш чітко регламентувати повноваження.

Комісія приймає рішення на своїх засіданнях, які проводяться на вимогу Голови Комісії, на письмову обґрунтовану вимогу члена Комісії, яка подається Голові Комісії, та в інших випадках з дотриманням строків відповідно до цього Закону [1]. Перелік підстав для проведення засідання Комісії невичерпний. Таким чином, ініціатором для скликання засідання можуть виступати також і заінтересовані сторони, зокрема, вітчизняні виробники, експортери, імпортери, споживачі тощо. Разом з тим, будь-які матеріали стосовно

розслідувань подаються або є у розпорядженні лише Міністерства економіки України (далі – Міністерство). До прикладу, скарга про порушення і проведення антидемпінгового розслідування має подаватись до Міністерства відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту», а відповідно до частини п'ятої статті 16 цього закону антидемпінгове розслідування припиняється, як правило, відповідно до рішення Комісії про застосування остаточних антидемпінгових заходів, якщо Міністерство зробило остаточний позитивний висновок щодо наявності демпінгу та шкоди, яка є наслідком цього демпінгу, та відповідно до статті 36 цього Закону національні інтереси потребують застосування антидемпінгових заходів. Отже, аналізуючи різні можливі рішення, які може приймати Комісія, можна дійти висновку, що Міністерство відіграє велику роль у вирішенні питань, що стосуються торговельного захисту, на своєму рівні, та засідання Комісії не проводяться без висновків Міністерства. Ймовірно, будь-яке засідання Комісії проводиться на вимогу саме Міністерства, і практика в Україні не має випадків звернень вітчизняних виробників, експортерів, імпортерів тощо напряму до Комісії.

З огляду на те, що закон чітко не встановлює можливості заінтересованих сторін торговельних розслідувань чи учасників ринку бути ініціаторами скликання Комісії і, відповідно, розгляду тих чи інших питань, такі сторони та учасники фактично позбавлені можливості формувати порядок денний засідання Комісії та пропонувати питання, що є актуальними для них. Враховуючи зазначене, вважаємо, що в законі має бути чітко передбачено, що заінтересовані сторони також мають право висувати вимогу до Комісії про скликання засідання. Таке право набирає особливої актуальності, коли Міністерство, здійснюючи дискреційні повноваження, зловживає ними.

Частиною шостою статті 5 цього закону визначено, що на засіданнях Комісії приймаються рішення про порушення антидемпінгового розслідування, про позитивні або нега-

тивні висновки стосовно наявності демпінгу та методи, що дають можливість визначити демпінгову маржу, про застосування антидемпінгових заходів тощо [1], однак порядок прийняття, критерії для прийняття рішень цим законом не визначені. Комісія має дискреційні повноваження, що означає право глави держави, голови уряду, інших посадових осіб органів державної влади діяти за певних умов на власний розсуд у межах закону [7].

Таким чином, хоч і дискреційні повноваження означають певну свободу дій, проте вони мають бути вчинені в рамках закону. В. А. Колесник зазначає, що дискреційне повноваження надається у спосіб його закріплення в оціночному понятті, відносно-визначеній нормі, альтернативній нормі, нормі із невизначеною гіпотезою [8, с. 143]. Тобто, дискреційні повноваження мають певний елемент оціночності, незважаючи на те, що можуть здійснюватися в рамках закону. За існування норм, що є досить загальними або широкими по відношенню до конкретних специфічних правовідносин, рівень оціночності рішень може сягати свого максимуму. Додаток до Рекомендації № Р(80)2 Комітету Міністрів Ради Європи визначає поняття "дискреційне повноваження" як повноваження, які залишають адміністративному органу певний ступінь свободи щодо прийняття рішення, дозволяючи йому обирати з-поміж кількох юридично допустимих рішень те, яке він вважає більш відповідним [9, с. 2].

Слушною є думка А. Барікової, що у формулюванні критеріїв дискреції Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі за нормами матеріального (фінансового) права має застосовуватися «трискладовий тест», поширений у наднаціональному праві Європейського Союзу: 1) відповідно до легітимної мети; 2) на підставі вимог щодо якості закону (доступності, передбачуваності, чіткого визначення меж дискреційних повноважень) за результатами оцінки обставин та нормативного регулювання; 3) зважаючи на принципи пропорційності, «необхідності в демократичному суспільстві» [10, с. 154]. Кожному органу, як і Комісії, варто застосовувати такий трискладо-

вий тест при прийнятті рішень в рамках дискреційних повноважень.

Окрему увагу варто приділити питанню відсутності відповідальності членів Комісії за присутність/відсутність та голосування на засіданнях. Єдина стаття 5 Закону України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» не містить норм щодо відповідальності членів Комісії у випадку відсутності на засіданні з поважних причин, більше того, норми статті дозволяють членам Комісії бути не присутніми на засіданні, оскільки частиною п'ять визначено, що засідання Комісії є правомочним, якщо на ньому присутні не менше половини членів Комісії [1]. З зазначеного вбачається наступна проблематика:

1) Відповідно до чинної Постанови КМУ № 310 від 18 квітня 2012 р. «Про затвердження складу Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі» до складу Комісії входять представники різних органів державної влади, що представляють різну компетенцію. Наприклад, членами Комісії станом на дату цієї статті є перший заступник Міністра аграрної політики та продовольства, заступник Голови Держмитслужби, державний уповноважений Антимонопольного комітету України, заступник Міністра економіки – Торговий представник України тощо. Закон дозволяє приймати рішення на засіданнях, якщо членів буде більше половини, це означає, що на засіданні може бути нерепрезентативний склад, оскільки багато функцій держави не будуть представлені на засіданні, що потенційно знижує ефективність та всебічність прийняття рішень;

2) Законом не передбачена відповідальність, якщо член Комісії не з'явиться на засідання, так само як і не існує персональної відповідальності за голосування на засіданнях. Відсутність такої відповідальності членів Комісії може бути чинником корупції чи безвідповідальності.

Висновки. Таким чином, вважаємо, що потрібно прийняти окремий нормативно-правовий акт, в якому визначити статус Комісії, а саме як центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, а також визначити

перелік повноважень, порядок прийняття рішень, методи оцінки висновків Міністерства, щоб уникнути вільного тлумачення та прийняття необґрунтованих рішень. Також варто передбачити відповідальність членів Комісії за (1) неявку на засідання без поважних причин та (2) очевидну протиправність при голосуванні. Стосовно останнього, то це питання потребує доопрацювання та вио-

креслювання меж протиправності. Окрім цього, вважаємо за необхідне внести зміни до Закону України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» в частині правомочності Комісії та визначити кворум не менше 2/3 від повного складу Комісії. Це, в свою чергу, дозволить врахувати інтереси всіх органів при прийнятті рішень Комісії.

Література

1. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту : Закон України від 22 грудня 1998 року № 330-XIV / Верховна рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 9. Ст. 65.
2. Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту : Закон України від 22 грудня 1998 року № 331-XIV / Верховна рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1999 р. № 12. Ст. 80.
3. Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну : Закон України від 22 грудня 1998 року № 332-XIV / Верховна рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1999 р. № 11. Ст. 78.
4. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV / Верховна рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2003 р. № 40. Ст. 356.
5. Юшина С. І. Державне регулювання зовнішньої торгівлі в Україні : монографія. Київ : Київський національний торговельно-економічний університет, 2007. 149 с.
6. Пасічник В.В. Адміністративно-правове забезпечення економічної конкуренції в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2021. 20 с.
7. Юридична енциклопедія: в 6 т. / редкол. : Ю.С. Шемшученка (голова редкол.) та ін. Київ : «Укр. Енциклопедія», 1998. Т. 2: Д – Й. – 744 с.
8. Рекомендація № R (80) 2 Державам-членам, прийнята Комітетом Міністрів Ради Європи 11 березня 1989 р. стосовно здійснення адміністративними органами влади дискреційний повноважень. *Рада Європи* : веб-сайт. URL: <https://rm.coe.int/16804f22ae> (дата звернення: 31.07.2024).
9. Колесник В. А. Дискреційні повноваження органів державної влади як предмет розгляду публічно-правових спорів. *Журнал «Інвестиції: практика та досвід»*. 2020. № 5–6. С. 141–146. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.5-6.141
10. Барікова А. Дискреція Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі. *Журнал «Підприємництво, господарство і право»*. 2021. № 2 (300). С. 153–157.

References

1. Pro zakhyst natsionalnoho tovarovyrobnyka vid dempinhovoho importu : Zakon Ukrainy vid 22 hrudnia 1998 roku № 330-XIV [Law of Ukraine «On Protection of the National Producer against Dumped Imports» from December 22 1998, № 330-XIV]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine*, 9, p. 65 [in Ukrainian].
2. Pro zakhyst natsionalnoho tovarovyrobnyka vid subsydovanoho importu : Zakon Ukrainy vid 22 hrudnia 1998 roku № 331-XIV [Law of Ukraine «On Protection of the National Producer against Subsidized Imports» from December 22 1998, № 331-XIV]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine*, 12, p. 80 [in Ukrainian].
3. Pro zastosuvannia spetsialnykh zakhodiv shchodo importu v Ukrainu : Zakon Ukrainy vid 22 hrudnia 1998 roku № 332-XIV [Law of Ukraine «On the Application of Safeguard Measures on Imports into Ukraine» from December 22 1998, № 321-XIV]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine*, 11, p. 78 [in Ukrainian].
4. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy [Civil Code of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 16 sichnia 2003 roku № 435-IV [Law of Ukraine from January 16 2003, № 435-IV]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine*, 40, p. 356 [in Ukrainian].
5. Yushyna, S. I. (2007). *Derzhavne rehuliuivannia zovnishnoi torhivli v Ukraini [State regulation of foreign trade in Ukraine]*. Kyiv: KNTEU [in Ukrainian].

6. Pasichnyk, V.V. (2021). Administratyvno-pravove zabezpechennia ekonomichnoi konkurentsii v Ukraini [Administrative and legal support of economic competition in Ukraine]. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Kyiv: NAU [in Ukrainian].

7. Shemshuchenko, Y.S. (Ed.) (1998). *Yurydychna entsyklopediia [Legal encyclopaedia]*. (Vols. 1-6) Kyiv: «Ukrainska Entsyklopediia» [in Ukrainian].

8. Recommendation No. R (80) 2 to Member States, adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 11 March 1989 concerning the exercise of discretionary powers by administrative authorities. *Council of Europe : website* Retrieved from: <https://rm.coe.int/16804f22ae> (date of appeal: 31.07.2024) [in English]

9. Kolesnyk, V. A. (2020). Dyskretsiini povnovazhennia orhaniv derzhavnoi vlady yak predmet rozghliadu publichno-pravovykh sporiv [Discretionary powers of public authorities as a subject of public law disputes]. *Zhurnal «Investytsii: praktyka ta dosvid» – Journal «Investments: Practice and Experience»*, 5–6, 141–146 [in Ukrainian].

10. Barikova, A. (2021). Dyskretsiia Mizhvidomchoi komisii z mizhnarodnoi torhivli [Discretion of the interdepartmental commission on international trade]. *Zhurnal «Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo» – Journal of Business, Entrepreneurship and the Law*, 2 (300), 153–157 [in Ukrainian].